

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม กล่าวคือ ประเทศใดมีพลเมืองที่ได้รับการศึกษาที่ดี มีความรู้ ความชำนาญในสาขาต่าง ๆ พลเมืองในประเทศนั้นก็จะถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับมานั้นออกมาในรูปของการปฏิบัติงานตามหน้าที่และสาขาอาชีพของตนเอง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไป การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตอนหนึ่งว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะคิด ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวก รวดเร็ว ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว (อ้างถึงใน เชาว์เลิศ ขวัญเมือง, 2527 : 1)

การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นการศึกษา ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็นและครองชีวิตอย่างสงบสุข (กรมวิชาการ 2533 : 1) ดังนั้น รัฐจึงได้กำหนดให้เป็นการศึกษาภาคบังคับและจัดให้เปล่า เพื่อมุ่งประโยชน์ส่วนใหญ่ของคนในประเทศ โดยจัดบริการแก่ประชาชนอย่างกว้างขวางและทั่วถึง ปัจจุบันการศึกษาระดับประถมศึกษาของประเทศไทยร้อยละ 90 อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 2)

จากสรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ครึ่งแผน (2535-2537) (สำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539 : 16-17) พบว่า การดำเนินงานการศึกษาระดับประถมศึกษา ยังไม่บรรลุผลตามที่กำหนดไว้ คุณภาพของนักเรียนยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบางกลุ่มประสพการณ์ยังต่ำกว่าเป้าหมาย คือกลุ่มประสพการณ์ชีวิต และกลุ่มทอรวมพื้นฐานอาชีพ สุรภาพอนามัยของนักเรียนจำนวนร้อยละ 12.32 ยังไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน และมีอัตราการซ้ำชั้นสูง กล่าวคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีอัตราการซ้ำชั้นเฉลี่ยร้อยละ 3.35 และในจำนวนนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีอัตราการซ้ำชั้นสูงที่สุด คือ ร้อยละ 9.08

ในส่วนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ได้สรุปผลการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับจังหวัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2535-2538 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง, 2539 : 11-13) ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ เป็นรายกลุ่มประสพการณ์ ปีการศึกษา 2535-2538

เปรียบเทียบเป้าหมายตามแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (2535-2539) ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

กลุ่มประสพการณ์	คะแนนร้อยละ				เป้าหมาย แผน 7
	2535	2536	2537	2538	
1. ภาษาไทย	70.27	75.04	71.57	70.68	70.00
2. คณิตศาสตร์	57.38	66.14	64.64	63.46	50.00
3. ส.ป.ช.	74.97	70.85	70.47	68.74	70.00
4. ส.ล.น.	79.65	76.78	75.37	78.04	80.00
5. ก.พ.ช.	81.84	80.18	83.56	74.46	80.00
6. ภาษาอังกฤษ	70.78	66.95	67.83	69.40	60.00
รวม (ไม่รวมอังกฤษ)	72.82	73.80	73.12	71.07	70.00

ที่มา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง, 2539 : 11-13

จากตาราง 1 ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนโดยรวมระดับจังหวัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2538 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.07

โดยกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มทักษะ(คณิตศาสตร์) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ปีการศึกษา 2537-2538 โดยภาพรวมลดลง 2.05 เมื่อพิจารณารายกลุ่มประสบการณ์ มีกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) เท่านั้นที่คุณภาพสูงขึ้น นอกนั้นคุณภาพลดลงทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยมีกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพลดลงมากที่สุด คือลดลง 9.10

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2538 ในภาพรวมคุณภาพนักเรียนระดับจังหวัดดังกล่าวนั้น แสดงว่าคุณภาพของนักเรียนในภาพรวมลดลง ซึ่งก็หมายความว่าคุณภาพการจัดการศึกษาลดลงด้วย เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเป้าหมายแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ถึงแม้ว่าบางกลุ่มประสบการณ์มีคุณภาพสูงกว่าเป้าหมายดังกล่าว แต่เป้าหมายในแผนพัฒนานี้เป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับต้น ซึ่งยังไม่ใช่อันดับสูงสุดของการพัฒนา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าคุณภาพการประถมศึกษาในส่วนของจังหวัดที่ตนเองนั้นยังต้องพัฒนาปรับปรุง กล่าวคือคุณภาพของนักเรียนในแต่ละปีควรจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น หรืออย่างน้อยที่สุด ก็ไม่ควรจะลดต่ำลงไปจากเดิม หากตระหนักได้ดังนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะครูผู้สอนน่าจะใช้ผลการดำเนินงานดังกล่าวเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าเดิมได้ ดังที่บลูม (Bloom, 1976 อ้างถึงในสีรพงศ์ แก่นอินทร์, 2537 : 7) ได้สรุปไว้ว่า หากครูผู้สอนได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้น จะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนประถมศึกษานั้น มีหลายองค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ หลักสูตร การบริหารหลักสูตร สภาพแวดล้อมในโรงเรียน สภาพแวดล้อมของนักเรียน ตัวนักเรียนเองและตัวครูผู้สอน องค์ประกอบดังกล่าวล้วนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของนักเรียนทั้งสิ้น แต่องค์ประกอบที่ถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญและส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของนักเรียน ก็คือ ตัวครูผู้สอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534 : 2)

นอกจากงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่พบว่าตัวครูเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษารองนักเรียนแล้ว ก็ยังมีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้อีกหลายคน คือ

ใจทิพย์ เข็วรัตนพงษ์ (2530, อ้างถึงในวิโรจน์ เลิศพงษ์, 2530 : 3) ได้ศึกษาวิเคราะห์ รายงานการวิจัย 50 เรื่อง สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพทางการเรียนของ นักเรียนคือ ครูผู้สอน

อรพรรณ วีระกะลัต (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวครูเป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญต่อการ พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เทียน เทียวภักดี (2529 : 5) ได้ศึกษาประเมินโครงการการปรับปรุงประสิทธิภาพ การเรียนการสอนของครูประถมศึกษา พบว่า ปัญหาด้านคุณภาพของการประถมศึกษาที่สำคัญมาก คือ ตัวครู โดยครูส่วนใหญ่ยังด้อยคุณภาพ มีพื้นความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและความ สามารถยังไม่เพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตรได้ ทำให้การจัด กระบวนการเรียนการสอนไม่สามารถ สัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของหลักสูตร

เมื่อพิจารณาปัจจัยเกี่ยวกับตัวครูที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียนแล้ว ปัจจัยที่ส่งผล โดยตรงต่อคุณภาพของนักเรียน ก็คือ พฤติกรรมการสอนของครู ทั้งนี้ได้มีผู้ทำการวิจัยในเรื่อง ดังกล่าวไว้หลายคน เช่น

โกวิท ลือภิกษา (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร พบว่า ครูผู้สอน คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงและต่ำ มีพฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึง กล่าวได้ว่าพฤติกรรมการสอนต่างกันก็อาจจะทำให้คุณภาพของนักเรียนแตกต่างกันด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของพรรณทิพย์ ม้ามณี (2529 : 84) ที่ว่า ผลสัมฤทธิ์หรือผลการเรียน ของนักเรียนขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครู

มยุ มโนพัฒนกร (2527 : 20 - 21) ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการสอนคณิต ศาสตร์โรงเรียนประถมศึกษา สรุปว่า ครูมีปัญหาการสอนทั้งด้านการเตรียมการสอน วิธีสอน กิจกรรมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน และการวัดผลและประเมินผล ตลอดจนปัญหาทั่วไป

โครงการปฏิรูปการฝึกหัดครู (2529 : 16) ได้เสนอรายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพ แวดล้อมในห้องเรียน พฤติกรรมของครูและพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สรุปว่า งานวิจัยทุกเรื่องได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องกันว่า ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนที่ยึดครูเป็น ศูนย์กลาง ครูมีบทบาทมากในการเรียนการสอน การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกมีน้อย

และมีพฤติกรรมการสอนที่ไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเดือนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม (2524 อ้างถึงในทบวงมหาวิทยาลัย, 2529 : 14-16) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูพบว่า ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง และมีพฤติกรรมการสอนไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเช่นกัน

ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดท่งซึ่งมีคุณภาพตลลงนั้น จึงน่าจะอธิบายได้ว่าสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตลลงคือ พฤติกรรมการสอนของครู เมื่อพิจารณาถึงงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้ว จึงมีความเป็นไปได้สูงที่จะสรุปว่าผลการประเมินคุณภาพนักเรียนเป็นตัวบ่งชี้ถึงพฤติกรรมการสอนของครู ตัวอย่างงานวิจัยดังกล่าวส่วนแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของนักเรียน ดังนั้น การพัฒนาให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ตลอดจนให้ครูได้พัฒนาพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น ในการพัฒนาครูให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวเพื่อหวังผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมานั้น วิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ การนิเทศภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534 : 3)

หน่วยงานทางการศึกษาและนักการศึกษาหลายท่านต่างก็ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน อีกทั้งยังสนับสนุนให้มีการดำเนินการการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยเช่นกัน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 8) เห็นว่าการนิเทศภายในโรงเรียนจะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครูรวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และผลสุดท้ายคือ การศึกษารองเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนสังัด อุทวานันท์ (2530 : 200) ได้กล่าวไว้ว่าการนิเทศภายในเป็นกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการทำงานของครู และบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ แฮริส (Harris, 1975 : 10-11) คราจิวิตกี มาร์ติน และวาลเด็น (Krajewski, Martin and Walden, 1983 : 97) ต่างก็มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจะช่วยปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอน และช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

นอกจากนี้แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2541) ได้ให้ความสำคัญต่อการนิเทศการศึกษา โดยเน้นการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นพิเศษ ทั้งนี้ได้กำหนด

นโยบายให้มีภารนิเทศทุกระดับ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539 : 27)

จากงานวิจัยตลอดจนแนวคิดของนักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาดังกล่าว
ข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยปรับปรุง
แก้ไข และพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของ
นักเรียนต่อไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศ ภายในโรงเรียน
กับพฤติกรรมการสอนของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุงว่ามี
ความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการนิเทศภายใน
โรงเรียน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุงต่อไป

วัตถุประสงค์

ในการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการ
การสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดพัทลุง ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้
รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
พัทลุง ตามทัศนะของครูผู้สอน ในด้านต่อไปนี้
 - 1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
 - 1.2 ด้านการเรียนการสอน
 - 1.3 ด้านการจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
 - 1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล
 - 1.5 ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ
2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ตามทัศนะของครูผู้สอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ด้านการเตรียมการสอน
 - 2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- 2.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
- 2.4 ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
- 2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล
- 2.6 ด้านการสอนซ่อมเสริม

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา

4. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติการกรณีศึกษาภายในโรงเรียนและพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง

สมมติฐาน

กรณีศึกษาภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก

ความสำคัญและประโยชน์

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ดังนั้นผลการวิจัยจึงมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ แยกออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 ทำให้ทราบระดับการปฏิบัติการกรณีศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ

1.2 ทำให้ทราบพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2539 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรม

การเรียนการสอน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และการสอนซ่อมเสริม

1.3 ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่

1.4 ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนได้พิจารณาปรับปรุง แก้ไข การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอน ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น

2.3 ผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดแผนปฏิบัติการนิเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ หากผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนด้านใดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครู ก็จะได้กำหนดนโยบายให้เพิ่มปริมาณการนิเทศในด้านนั้น ๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของกรวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน ปีการศึกษา 2539 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

1.1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

1.1.2 ด้านการเรียนการสอน

1.1.3 ด้านการจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

1.1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

1.1.5 ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ

1.2 พฤติกรรมการสอนของครู

1.2.1 ด้านการเตรียมการสอน

1.2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

1.2.4 ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

1.2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

1.2.6 ด้านการสอนซ่อมเสริม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรทำนาย ได้แก่ การปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานภาครณเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2539 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ใน 5 ด้าน คือ

2.1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2.1.2 ด้านการเรียนการสอน

2.1.3 ด้านการจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

2.1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

2.1.5 ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ

2.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2539 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ใน 6 ด้าน คือ

2.2.1 ด้านการเตรียมการสอน

2.2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

2.2.4 ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

2.2.5 ด้านการวัดและประเมินผล

2.2.6 ด้านการสอนซ่อมเสริม

3. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปีการศึกษา 2539 จำนวน 3,414 คน และ สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 358 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดพัทลุงผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์สำหรับการวิจัย เพื่อความเข้าใจในครั้งนี ดังนี้

1. การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ในการให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ในงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านจัดหลักสูตรประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ

1.1 หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร และการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

1.2 การเรียนการสอน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปตามเป้าหมายของหลักสูตร

1.3 การจัดหลักสูตรประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแก่ครู ให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียนนี้ ได้แก่ คู่มือและแผนการสอน หนังสือสำหรับนักเรียน และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต จัดหา และใช้สื่อการเรียนการสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

1.4 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

โดยการให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการวัดผลและประเมินผล

1.5 การประชุมอบรมทางวิชาการ หมายถึง การดำเนินการจัดประชุมครูเพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการนำเอาความรู้ใหม่ ๆ มาเผยแพร่ให้ครูได้ พัฒนางานในหน้าที่ของตนเองให้มีประสิทธิภาพ

2. ครูโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติการสอนใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุงในตำแหน่งครู และอาจารย์ ในปีการศึกษา 2539

3. พฤติกรรมการสอน หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของครูในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ในงานวิจัยครั้งนี้ พฤติกรรมการสอนจะครอบคลุมพฤติกรรม ทั้ง 6 ด้าน คือ

3.1 ด้านการเตรียมการสอน หมายถึง การกำหนดแนวทางหรือการวางแผนการสอนล่วงหน้าก่อนทำการสอนของครูเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและวิธีการวัดและประเมินผล

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ สถานการณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

3.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การใช้วัสดุอุปกรณ์ทุกชนิด ตลอดจน เทคนิควิธีสอนต่าง ๆ ของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.4 ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในขณะจัดประสบการณ์หรือทำการสอนในชั้นเรียน รวมถึงการจัดตกแต่งบริเวณห้องเรียนให้เอื้อ ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

3.5 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง เทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบความรู้ ความสามารถของนักเรียนในด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย การบันทึกผลการ วัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้การวัด และประเมินผลมีประสิทธิภาพ

3.6 ด้านการสอนซ่อมเสริม หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่ครูใช้ในการสอนเพื่อแก้ไข ร้อยบกพร่อง และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน อันเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างบุคคล